

موضوع:

کلام و عقاید: ۱۷۸ (عقاید: ۱۰۱)

گروه مخاطب:

- عمومی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۱۷۴۰

مسلسل انتشار (چاپ اول و باز جلد): ۶۳۱۶

کتاب‌های آیة‌الله حسینی زنجانی /

حسینی زنجانی، عزالدین، ۱۳۰۰ - ۱۳۹۲ . شارح

[شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام، تلخیص]

حکمت فاطمی (تلخیص شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام) / سید عزالدین حسینی زنجانی؛ به کوشش سید

محمد حسینی زنجانی - قم مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و شرک دفتر نشرات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۸

[۳۸۴] ص . - (مؤسسه بوستان کتاب، ۱۷۴۰ . کتاب‌های آیة‌الله حسینی زنجانی؛ ۷) (عقاید: ۱۰۱ . کلام و عقاید:

(۱۷۸)

ISBN 978-964-09-0268-4

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

Ayatollah Sayyid Izz al-Din Husayni-Zanjani.The Wisdom of Fatima ص . ع . به انگلیسی:

(Salaam unto Her) The Abbreviated Commentary on the Khutbah of

Her Holiness Zahra (Salaam unto Her)

کتاب‌نامه به صورت زیرنویس.

چاپ ششم: ۱۳۹۴

۱. فاطمه زهرا علیها السلام، ۹۱۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. خطبه‌ها - شرح . ب. حسینی زنجانی، محمد، ۱۳۲۶ - مصحح و خلاصه‌کننده. ج. دفتر

تبیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مؤسسه بوستان کتاب. د. عنوان . ه. عنوان: تلخیص شرح خطبه حضرت زهرا

علیها السلام . و. عنوان: شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام، تلخیص.

حکمت فاطمی

(تلخیص شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام)

آیة‌الله سید عزالدین حسینی زنجانی

به کوشش سید محمد حسینی زنجانی

بوستگان
۱۳۹۴

بُوستانِ کتب

حکمت هاطمی

(تلخیص شرح خطبه حضرت رهرا علیها السلام)

- نویسنده: آیا امام سید عزالدین حسینی زنجانی • به کوشش: سید محمد حسینی زنجانی
- ناشر: مؤسسه بوسنگان کتاب
- مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
- چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوسنگان کتاب
- نوبت چاپ: ششم / ۱۳۹۴ • شمارکان: ۱۵۰۰ • بیها: ۱۹۰۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است

printed in the Islamic Republic of Iran

- ❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفاییه)، ص ب ۹۱۷، ۳۷۱۸۵ / ۱۰۵، تلفن: ۳۷۷۲۱۵۴ - ۳۷۷۴۲۱۵۴ نمبر: ۳۷۷۴۳۴۲۶
- ❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ناشر)
- ❖ فروشگاه شماره ۱: تهران، میدان فلسطین، خ طوس، کوچه تبریز، پلاک ۱۰، تلفن: ۸۸۹۰۷۹۷۷
- ❖ فروشگاه شماره ۲: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع یاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۲۲۳۳۶۷۲
- ❖ فروشگاه شماره ۳: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۲۲۰۳۷۰
- ❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، میدان انقلاب، جنب سینما ساحل، تلفن: ۲۲۱۷۱۲
- ❖ فروشگاه شماره ۵: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشرون، طبقه همکف، پلاک ۳۷، تلفن: ۳۷۸۴۳۵۹۰-۹۲
- ❖ فروشگاه کودک و نوجوان: قم، چهارراه شهدا، بیش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه‌های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۰۹۰۲۱۵۵۰۱۰۰ و با ارسال درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail:info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: <http://www.bustaneketab.com>

با قدردانی از همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته‌اند:

- اعضا شورای پرسنی آثار • دبیر شورای کتاب: جواد آهنگر • سرویراستار: ابوالفضل طریقه‌دار • ویراستار: سیدحسن قاطمی و محمد رضا امینی • چکیده عربی: سهیله خانقی • چکیده اکلیسی: مریم خانقی • فیبا: مصطفی محقق • صفحه‌آرا: احمد مؤتنی • اصلاحات حروف‌نگاری: احمد رمضانی و لیلا حاج اسماعیلی • کنترل نوونه‌خواهی: محمدمجید مصطفوی • بازخواهی نهایی: متن: بیژن سهرابی • کنترل فنی صفحه‌آرایی: سیدرضا موسوی منش • کارشناس طراحی و گرافیک: مسعود نجابتی • طراح جلد: هادی معزی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی • اداره آماده‌سازی: حمید رضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی.

فهرست مطالب

۱۵	سخن ناشر
۱۷	مقدمه
۱۷	سند خطبه
۲۰	فdk در تاریخ
۲۳	هدف از تعقیب فdk
۲۵	حمد و ثنای الهی
۲۵	متن خطبه
۲۵	ترجمه
۲۶	توضیح مفردات
۲۷	حمد و شکر
۲۸	فرق حمد و شکر
۲۸	کلمه «ما» در «ما آنעם» و

قرآن و تسبیح موجودات	۲۹
اختصاص همه ستایش‌ها به ذات الهی	۳۱
الهام چیست؟	۳۴
انگیزه حالت الهام	۳۵
علم صدیقه طاهره ..... همانگی نعمت‌ها	۳۶
توالی نعمت‌ها	۴۴
ناتوانی از شمارش نعمت‌ها	۴۶
فراتر بودن نعمت‌ها از درک انسان‌ها	۴۹
مسئولیت در برابر نعمت‌ها	۴۹
مفهوم شکر در قرآن	۵۱
تبعیت از راه انبیا از مصادیق شکر است	۵۲
مراتب شکر	۶۰
تجوید و صفات الهی	۶۳
متن	۶۳
ترجمه	۶۳
توضیح مفردات	۶۴
تجوید و یکتاپرستی قبل از شرک	۶۵
عامل دوگانه پرستی	۶۷
ربّ النوع	۶۸
دلیل گرایش شدید عرب به بت‌پرستی	۶۹

توحید، زیربنای اسلام و قرآن	۷۰
مراتب توحید	۷۳
برگشت اصول پنج گانه دین به توحید	۷۵
سازنده بودن عقیده در اسلام	۷۷
شهادت به وحدائیت	۷۹
کلمه توحید: تأویل اخلاص	۸۰
۱. مراد از تأویل	۸۰
۲. چگونه اخلاص، تأویل کلمه توحید است؟	۸۲
فرق فطرت دل و فطرت عقل	۸۴
وجود دو «من» در انسان	۸۵
نظم در موجودات جهان	۸۵
سه صفت سلبی خدا	۸۸
گفت و گوی ابوقره با امام رضا علیهم السلام درباره رؤیت	۸۹
اشارة به دو صفت ثبوتی قدرت و اراده	۹۲
قدرت خدا	۹۴
معنای قدرت	۹۴
ارادة خدا	۹۵
معنای اراده	۹۵
بی نیازی مطلق خدا	۹۷
شوق به کمال در انسان	۹۷
بی نیازی، یکی از اسمای حسنای خدا	۹۸

۱۰۰	مطابقت با قرآن کریم
۱۰۰	اهداف خلقت
۱۰۰	۱. ثبیت حکمت الهی
۱۰۳	۲. پرسش خدا
۱۰۴	۳. ارجمند ساختن دعوت انبیا
۱۰۶	ثواب و عقاب برای طاعت و معصیت
۱۰۹	نبوت
۱۰۹	متن
۱۱۰	ترجمه
۱۱۱	توضیح مفردات
۱۱۳	شخصیت پیامبر
۱۱۵	برگزیدگی و معرفی پیامبر اسلام به همه انبیا
۱۱۹	سرخاتمیت
۱۲۱	اوپاعجهان در دوران بعثت
۱۲۲	سرتعبیر «عکفنا علی نیرانها»
۱۲۵	تأمين آرامش در مکتب انبیا
۱۲۷	حقیقت انسان در قرآن
۱۳۰	حاصل عملکرد پیامبر در دوران زندگی
۱۳۳	قرآن و فلسفه احکام
۱۳۳	متن
۱۳۴	ترجمه

۱۳۵	توضیح مفردات
۱۴۲	عبدیت، بالاترین کمال
۱۴۴	شرافت مخاطب بودن به خطاب الهی
۱۴۵	قرآن، بهترین وسیله
۱۴۶	معنای نور
۱۴۷	روشنی دلایل قرآن
۱۵۰	حجیت ظواهر قرآن
۱۵۲	قرآن و وحدت جهان
۱۵۴	معنای عزیمت در قرآن
۱۵۷	شریعت در اصطلاح قرآن
۱۵۸	فلسفه احکام
۱۵۹	احکام تابع مصالح و مفاسد واقعی است
۱۶۰	حقیقت ایمان
۱۶۳	شرک زدا بودن ایمان
۱۶۴	نماز وسیله پاکی از کبر
۱۶۷	زکات وسیله تزکیه
۱۶۹	روزه باعث تثیت اخلاق
۱۷۰	حج برای استواری دین
۱۷۳	عدالت موجب برابری قلب‌ها
۱۷۵	اطاعت از امامت انگیزه وحدت جامعه
۱۷۸	جهاد مایه عزت اسلام

جهاد تهاجمی و دفاعی.....	۱۷۹
صبر موجب اجر و پاداش.....	۱۸۱
تشريع امر به معروف برای مصلحت عمومی.....	۱۸۳
معنای معروف و منکر.....	۱۸۵
احسان به والدین سپر خشم خدا.....	۱۸۷
صله رحم باعث تکثیر نسل و عدد می شود.....	۱۸۸
قصاص برای جلوگیری از خونریزی.....	۱۸۹
چند اشکال در مورد قصاص و پاسخ آن.....	۱۹۱
وفای به نذر زمینه مغفرت الهی.....	۱۹۳
پردادن پیمانه ها برای جلوگیری از کرم فروشی.....	۱۹۴
حرمت خمر برای جلوگیری از پلیاری.....	۱۹۵
اجتناب از قذف مانع لعن الهی.....	۱۹۶
ترک دزدی موجب عزت نفس.....	۱۹۸
شرایط قطع دست دزد.....	۱۹۹
اجتناب از خوردن اموال یتیم برای پرهیز از ظلم به آنان.....	۲۰۰
عدالت حاکمان موجب اصلاح دولت و محبت رعیت.....	۲۰۱
دستور علی ^{علیہ السلام} به مالک اشتر درباره جلب رضایت توده مردم.....	۲۰۳
اخلاص برای خدا علت حرمت شرک.....	۲۰۵
نتیجه گیری از بیان فلسفه احکام.....	۲۰۶
ای مردم! بدانید که من فاطمه‌ام.....	۲۰۹
متن	۲۰۹

۲۱۰	ترجمه
۲۱۲	توضیح مفردات
۲۱۶	تأکید فاطمه بنت ابی ذئب بر معرفی خود
۲۱۹	انقلاب پیامبر
۲۲۲	قاطعیت و انعطاف ناپذیری
۲۲۵	شرح اوضاع کذشة جزیرة العرب
۲۳۰	خدمت‌های مولای متینان
۲۳۲	رنج پذیری علی در راه خدا
۲۳۳	کوشادار اجرای فرمان خدا
۲۳۵	فرار دیگران در جنگ‌ها
۲۳۹	بازگویی دوران رکود پس از انقلاب
۲۴۹	متن
۲۴۰	ترجمه
۲۴۱	توضیح مفردات
۲۴۴	دشمن خارجی و داخلی
۲۴۷	هشدار قرآن کریم
۲۴۸	هشدار پیامبر
۲۵۰	حزب سری و متشکل
۲۵۲	فعالیت آشکار
۲۵۴	نخستین موفقیت حزب
۲۵۹	پرسیده شدن دین

۲۶۴	توبیخ انصارا
۲۶۹	سقوط در فتنه
۲۷۵	وقایع پس از رحلت پیامبر
۲۸۱	محاکمه خلیفه از طرف حضرت زهرا
۲۸۱	متن
۲۸۲	ترجمه
۲۸۳	توضیح مفردات
۲۸۴	دفاع از فدک با استناد به قرآن و سنت
۲۹۵	صدیقه طاهره و آنان که حق را یاری نکردند (انصار)
۲۹۵	متن
۲۹۷	ترجمه
۲۹۹	توضیح مفردات
۳۰۳	نیاکان انصار
۳۰۹	شرک بعد از ایمان
۳۱۰	موانع قیام
۳۱۱	۱. گرایش به تن آسایی و دوری از حق
۳۱۲	۲. رهابی از تنگنای معیشت و گشایش آن
۳۱۴	۳. عدم قیام در راه حق
۳۱۶	نامیدی حضرت زهرا از تأثیرپذیری انصار
۳۱۹	پاسخ خلیفه
۳۱۹	متن

۳۲۰	..... ترجمه
۳۲۱	..... توضیح مفردات
۳۲۲	..... هدف خلیفه از تواضع ظاهری
۳۲۷	..... پاسخ صدیقه طاهره
۳۲۷	..... متن
۳۲۸	..... ترجمه
۳۲۹	..... توضیح مفردات
۳۳۱	..... توطئه غصب فدک
۳۳۳	..... خلیفه و اجمعان مسلمانان
۳۳۷	..... فاطمه و مردم
۳۳۷	..... متن
۳۳۸	..... ترجمه
۳۳۹	..... توضیح مفردات
۳۴۱	..... توبیخ انصار و مهاجرین
۳۴۳	..... فاطمه و علی
۳۴۴	..... متن
۳۴۴	..... ترجمه
۳۴۵	..... توضیح مفردات
۳۴۷	..... اشکال بر پرخاش حضرت زهرا در برابر حضرت علی
۳۴۷	..... پاسخ اول
۳۴۹	..... پاسخ دوم

۳۵۱	فاطمه <small>علیها السلام</small> و زنان انصار
۳۵۱	متن خطبه
۳۵۳	ترجمه ..
۳۵۵	شرح مفردات ..
۳۶۲	بحث در سند و مطالب کلی ..
۳۶۳	خلافت و وحی ..
۳۶۴	حدیث منزلت ..
۳۶۵	حدیث ثقلین ..
۳۶۸	عترت کیست؟ ..
۳۷۰	چرا قریش به علی <small>علیهم السلام</small> تمایل نداشت؟ ..
۳۷۱	تنمر در ذات خدا!؟ ..
۳۷۳	مقام علمی علی <small>علیهم السلام</small> ..
۳۷۶	بی آمد انتخاب غلط! ..
۳۷۸	عمر بن عبدالعزیز و لعن ..

سخن ناشر

خطبہ بلند و پرمعنای حضرت زهرا^ع در مسجد مدینه که به «خطبہ فدکیه» معروف است، به دلیل معارف نایب و نکته‌های ژرف و آموزه‌های فراوانی که در آن است و از نفیس‌ترین میراث‌های دینی و معارفی حضرت فاطمه^ع به شمار می‌رود، تاکنون بارها از سوی محققان و پژوهگان ترجمه و شرح شده است.

یکی از آنها شرح عالمناهای است که به قلم استاد بزرگوار، آیة‌الله سید عزالدین حسینی زنجانی نگاشته شده و به کوشش فرزند برومند ایشان جناب حجۃ‌الاسلام والمسلمین آقای سید محمد حسینی زنجانی بارها از سوی این مؤسسه چاپ و منتشر شده است.

اما از آنجا که مطالب علمی و سنگین و مباحث فلسفی و اشارات دقیق آن بسیار و حجم کتاب زیاد است و برای عموم کتابخوانان دشوار به نظر می‌رسد، از سوی دیگر برای بهره‌گیری عام‌تر جامعه از مباحث این کتاب در قالبی سهل‌تر و خلاصه‌تر، این مؤسسه بر آن شد تا با موافقت مؤلف محترم، خلاصه‌ای از کتاب را نیز چاپ و عرضه کند.

آنچه می‌خوانید گزیده کتاب شرح خطبه حضرت ذهرا^{علیه السلام} است که به همت و با دقت جناب حجۃ‌الاسلام والمسلمین آقای جواد محمدثی صورت گرفته است. امید است این گام فرهنگی زمینه بهره‌وری طیف وسیع تری از دوستداران معارف شیعی و فرهنگ فاطمی را از این اثر ارزشمند فراهم آورد.

مؤسسه بوستان کتاب

آیان ۱۳۸۷